

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá odsunem obyvatel německé národnosti po druhé světové válce z pohraniční severomoravské obce Velké Losiny a dopadem tohoto odsunu na nynější komunitu ve Velkých Losinách.

Cílem práce bylo zjistit, jestli odsun původní německé komunity z Velkých Losin a osídlení obce novoosídlenci ovlivňuje tuto nově vzniklou komunitu a jakým způsobem. K dosažení cíle práce byla sestavena komparativní studie, ve které byl porovnán vývoj starousedlické obce Bludov s vývojem novoosídlenecké obce Velké Losiny. Vývoj byl analyzován v sedmi časových obdobích (do roku 1918; 1918–1938; 1938–1945; 1945–1948; 1948–1960; 1960–1989; 1989 po současnost) a v jedenácti oblastech života komunit (počet obyvatel, národnost a regionální příslušnost, politická orientace, hospodářství, sídelní typ obce, bydlení a architektury, občanská vybavenost, občanská iniciativa, náboženství, lidová kultura, jazyk pro denní komunikaci, vztah k obci jako k místu svého domova), které byly v této práci sestaveny na základě analýz výzkumů a studií provedených v severomoravském, jihomoravském a českém pohraničí popisujících vliv odsunu německého obyvatelstva. Údaje pro analýzy obou obcí byly čerpány z kronik a dalších archiválií Státního okresního archivu Šumperk, dále z tištěných publikací a elektronických databází Českého statistického úřadu a dále z literatury popisující sledované obce, zejména od autorů Bartoše a kol. (1974), Doubravský (In Gába, Berková, 2001), Jašš (In Gába, Berková, 2001), Jašš (2007), Spurný a kol. (1979). Takto získané informace byly doplněny rozhovory a vlastními zkušenostmi s komunitami ve Velkých Losinách a v Bludově především ve sledované oblasti struktury obyvatelstva podle národnosti, regionálního původu a státního občanství; lidové kultury a jazyka pro denní komunikaci.

Komparativním srovnáním obou obcí bylo zjištěno, že v dnešní době se vliv odsunu původní německé komunity projevuje v oblasti lidové kultury (nedochováním poutí a hodů a po roce 1989 obnovením několika tradic původní německé komunity), jazyka pro denní komunikaci (používáním německých výrazů v běžné mluvě a češtiny s velmi jemným hanáckým a lašským zabarvením), vztahu obyvatel k obci jako k místu svého domova (neidentifikováním patriotismu tak jako v Bludově). Více než odsun původní německé komunity ovlivnil oblasti hospodářství a občanské iniciativy nástup komunistického režimu, který tyto oblasti deformoval až do roku 1989, po kterém postupně tato deformace ustala.

Klíčová slova: odsun obyvatel německé národnosti, německá komunita, česká komunita, starousedlická obec, novoosídlenecká obec.

Abstract

This dissertation is focused on the transfer of citizens of German nationality after the Second World War from the borderlands of the North Moravian Velké Losiny village as well as on the impact of this transfer on the current community in Velké Losiny.

The goal of this dissertation is to learn whether the transfer of the former German community from Velké Losiny and the resettlement with new residents influences the newly created community and how. A comparative study was created to support this goal and compare the originally populated Bludov village and the newly populated Velké Losiny village. Their development was analysed in seven periods (to 1918; 1918-1938; 1938-1945; 1945-1948; 1948-1960; 1960-1989; 1989 until today) and in eleven categories (population, nationality, regional origin, political orientation, administration, settlement type, living conditions and architecture, popular culture, languages of daily communication, relationship towards their home). These categories were selected on the basis of studies and research undertaken in the North Moravian, South Moravian and Bohemian borderlands describing the influence of the resettlement of the German population. Data used to describe the development of these villages has been collected from chronicles and other annals deposited in the Regional State Archive in Šumperk, and from printed and digital publications of the Czech Statistical Office as well as from literature dedicated to the description of the two villages from authors Bartoš and collective (1974), Doubravský (In Gába, Berková, 2001), Jašš (In Gába, Berková, 2001), Jašš (2007), Spurný and collective (1979). These data were completed using interviews and experience gained within the Velké Losiny and Bludov communities; mainly experience from categories like population nationality, regional origin, citizenship, popular culture and languages of daily communication.

The comparative study showed that the transfer of the original German community influenced contemporary popular culture (pilgrimages and feasts have not been preserved, but several tradition of the original German community have been renewed after 1989), languages of daily communication (the use of German expressions in general speech and Czech with hints of Haná and Lašany accents) and the relationship of citizens to their home (non-identified patriotism as in Bludov). The economy and local administration were more influenced by the communist regime than by the transfer of the German community. The regime deformed these areas until 1989.

Key words: transfer of citizens of German nationality, originally populated village, resettled village, German community, Czech community